**HAHN ISTVÁN**

# ZSIDÓ ÜNNEPEK ÉS NÉPSZOKÁSOK

Budapest : Neumann Kht., 2005

TARTALOM

Előszó
Bevezetés
I. Hétköznap
II. Szombat
III. Bűnbánó ünnepek
IV. Zarándok-ünnepek
V. Örömnapok, gyásznapok
Függelék

## Bevezetés

Juda Halévi, a középkor nagy zsidó költő-filozófusa írja, hogy minden időszak szükségszerűen valamilyen csúcspont köré csoportosul: a nap órái az imaidőkben, a hét napjai a szombatban érik el tetőpontjukat, a három évszaknak – Juda Halévi a telet nem ismeri – a három zarándokünnep, az egész esztendőnek az Engesztelés napja alkotja középpontját. Ezt a három egybefonódó kört járja végig ez a kis könyv is, hogy végigtekintse egy vallásos zsidó embernek újévtől újévig való életét, vallásos szokásait, imáit, szertartásait.

Nem csupán ismeretközlés a célja ennek a könyvnek. A szertartásoknak, ünnepeknek nemcsak leírását óhajtja adni, hanem értelmét akarja kikutatni, hangulatát átéreztetni. Jól tudjuk, hogy sok minden, amit itt talál az olvasó, már a multé. A szombat tökéletes nyugalmát át- meg áttöri a könyörtelen élet. A Tóra örömünnepének népünnepszerű vidámsága a nyugati zsidó számára szinte exótikum. A virrasztó éjszakák misztikus hangulatát csak olvasmányaiból ismeri a ma zsidója. Az a vallásos életforma, melyben a zsidóság nagy része a múlt század elején élt,

melyet nagy tömegei még századunk kezdetén is magukénak vallottak: ma már visszahozhatatlanul a multé. A mult szépségét, romantikáját, boldogságát lehet megsiratni, lehet visszakívánni, de feltámasztani: lehetetlen. A multat tehát visszahozni nem tudjuk, nem is akarjuk; de a jövőt – amennyire emberi erőnktől telik – erre a multra alapozni: kötelességünk.

Ebben, a minden gondolkodó zsidóra szinte egyénileg nehezedő feladatban akar szerény segítséget nyujtani ez a kis könyv. Nemcsak a tudásvágyat akarja kielégíteni, hanem megszerettetni vallásunk sok évszázados szertartásait. De nem szabad elfelejteni: egy szobor legművészibb leírása sem tudja pótolni az eredeti alkotást; aki sohasem imádkozott végig egy Jomkipurt aki sohasem mondta gyermekkorában a Má-nistannót – annak hiába magyarázzuk el az ünnep nagy és szép eszméjét: hideg elmélet marad számára. Ez a könyvecske akkor fogja csupán célját elérni, ha olvasói közül legalább néhányat rábírt: jőjjön el templomainkba, mondja el szépséges, szentséges imáinkat, élje a zsidó életet!

A midras – szentírási kép alapján – mécseshez hasonlítja a vallástörvényt: nappal elfeledkezünk gyönge fényéről, éjszaka megbecsüljük áldástadó világosságát. A napjainkban reánkborult sötétségben sokan keresik az utat visszafelé zsidóságunkhoz, önmagukhoz. Lehet-e igazabb útmutatónk ezen a szellemi otthonunk felé visszavivő utunkon, mint az, amelyet a zsidó életformának átélése, a zsidó vallásnak nem megismerése, hanem megvalósítása nyujt. Mert ez az igazi oka a zsidó vallás látszólagos dogmátlanságának: vallásunk nem magát a hitet és nem a puszta megismerést tartja értékesnek, tanításai nemcsak elismerésre és tiszteletre, hanem mindenekfölött megvalósításra várnak.

Vallásunk fejlődésében, mely Mózes napjaiban kezdődött és – hittel hisszük! – tart az idők végezetéig, megállás nincs. Megtaláljuk-e mi, korunknak megtépett, meghajszolt zsidói, az egyenes utat, amely a mult tiszteletteljes megóvásán át visz a tisztultabb jövőbe? Az idők fergetegében nem vétjük-e el az igaz ösvényt? Holnapunkat a mi akaratunk, a mi lelkünk építi-e, vagy idegenek önkénye szabja ki reánk? Súlyos kérdések: választ keresni ki merne reájuk?

Ez a könyv csak egyetlen fénysugárral akarja megvilágítani, e sorozat egyetemes célkitűzésének keretében, a ma zsidója elé meredő kérdések talán nem legcsekélyebbikét. Egy életformát rajzol meg: egyes vonásaiban talán meghaladott, de mégis örökké értékes és szépséges életformát. Évszázadokon át nagyapáink, őseink ebben találták meg lelkük megnyugvását, boldogságát. És ez a legfontosabb: aki ezt az életet élte, szép, harmonikus, önmagával, világával és Istenével megbékült életet talált. Egy ilyen élet felé való induláshoz akar szerény segítséget nyújtani ez a könyv, hogy közelebb jutva hétköznapjaink, ünnepeink, újévtől újévig hozzánk szálló tanításainak megértéséhez, jobban értsük, melegebben szerethessük vallásunkat, zsidóságunkat.

Ősi szokás szerint a zsoltáros fohászával bocsátom útjára könyvemet:

Isten kegyelme nyugodjék mirajtunk, kezünknek munkáját, Urunk, erősítsd meg! Kezünknek munkáját erősítsd meg, Isten!

http://mek.niif.hu/04700/04749/html/index.htm